

Any XII Núm 445
 ARTA 20 de Novembre 1928

DEU I PATRIA

PREUS
 Artá, i comarca any 4 Ptas.
 A fora id 6 »
 Extranger id 10 »

Artá en el Centenari de la Conquista

Amb la ben documentada i tan ben dita conferència que en la Sala d'Actes de l'Ajuntament de Ciutat donà el M. I. Sr. D. Antoni Suixó, Canonge Magistral de la Seu, sobre el discurs d'En Pere Martell en el dinar aont se pactà la Conquesta de Mallorca, han donat principi els actes que per la celebració del seu centenari té acordats dur a cap la *Comissió* que per aquest objecte a Palma se creà.

Fou un acte solemne que diu ja el caràcter que tendran els demás actes consemblants i així amb aquests com amb els festivals populars que se tenen en projecte es pot preveure que Palma quedarà bé en son lloc en la celebració del centenari de tan fauste aconeteixement.

No será sols Palma la que solemnisarà fetxa tant memorable, sino que's sab de moltes altres Ciutats i viles que no volen quedar a darrera i totes contribuiran a proporció de ses respectives forces i entusiasme a commemorar el fet més important de tota la vida de la nostra regió baleàrica.

I Artá, que deu al nostre gran Rei un viatge exprés que feu desde Catalunya per extirpar de les nostres montanyes els escabotells de moros que s'hi havien fet forts i no volien cedir a entregar-se al seu lloctinent, no deu quedar adarrera en la celebració del Centenari, ans be deuria distingir-se entre els

demés.

De la nostra part hi aportarem un esforç que encara que humil s'adiu amb la nostra tasca. Es aquest la publicació d'una obra de divulgació geogràfica històrica. De la nostra premsa sortirà, si Deu ho vol, una *Corografia i Història de les Balears* dedicada a les escoles de primera ensenyança i dividida en tres graus, segons el mètode cíclie, per acomodar-se als nins i nines de totes les edats.

D'ella en ferem una tirada grossa en llengua castellana perquè pugui servir a totes les escoles nacionals i una altre més reduïda en la llengua nostra com a adhesió més íntima al homenatge an aquell Rei que tant s'honorava en parlar i escriure en català i al qual devem el que dins Mallorca se patí aquest verb tan expressiu per tots els sentiments del nostre cor. L'edició castellana está ja en premsa i volem treure la al públic a principi d'any. L'altre edició se farà seguidament.

Aixó será ja un acte d'adhesió que sortirà d'Artá, però no basta. Se tracta d'un particular i cal que tot el poble commemori aquell fet d'una manera solemne. Cal que l'Ajuntament prepari actes de relleu que podrien ésser l'organització d'una sèrie de conferències de divulgació del fet històric, posar la primera pedra

de les escoles en projecte, fer una fontana, brollador o monument en mig de la plassa del Conquistador, organitzar un gran festival en un dia determinat, etc. etc.

Que hi pensi qui deu, però que no's deixi de mans; i are, que encara hi som a temps, que se faci un projecte d'actes a realitzar i que la nostra vila quedi en el lloc que li pertoca.

A. F.

A SANT TARSICI

(Chor d'infants)

Poncella qui esflorà el suplici
 i en noble sang s'empurpurà,
 o nin amable, o Sant Tarsici,
 fidel en mig d'un món pagà!

Sagrari viu qui transportava
 el Pà de Vida a les presons,
 Jesús mateix qui afalagava
 amb ses mans castes els minyons.

Enardiu nos fins al martiri,
 petit atleta triuñfant,
 dau nos blancor, blancor de liri
 puix sou tan pur, o tendre infant.

Infants humils com les roses,
 volem florir ran de l'altar,
 i, en mig d'enceps i cantarelles
 rebre sovint l'angèlic Pà.

Vos qui pel seny i pel judici
 semblau un vell, nin graciós,
 feis nos més bons, o Sant Tarsici,
 fins que ho arribem a ser com
 [vos

FELIX

Defectes físics i defectes morals.

Es ben sabut de tothom que en aquest món no hi ha cap persona que sigui del tot perfecta. Tots tenim els nostres defectes, qui físics, qui morals, qui de totes dues maneres.

Els defectes físics els mos veim els uns als altres, mes moltes vegades n'hi ha que orgullosos de si mateixos i creient-se ésser genis, veuen els dels altres, emperò ne s'adonen dels que ells tenen. Generalment, aquests que troben defectes als altres, són els que els seus se fan més visibles públicament, ensems que poc a poc l'opinió pública va formant-se d'ells un concepte personal molt mesquí.

Si tan so's mentalment un recordas sos defectes, i profundizas ben clarividentment el neguit que elis li donen, potser així no sentiria tant de pler moltes vegades, mogut per odís i per enveges, en tirar públicament a la cara defectes dels qui hom considera contraris seus.

Aquesta arma, ben mirat, és indigna per a fer-la servir una persona de sentiments nobles, cal valdrer-se dels defectes que tengui cada persona per a consumir una venjança, és un homicidi moral que pot esdevenir curull de maïèvoles conseqüències. Moltes vegades per això aquests que es valen dels defectes del pròxim per a ferir a dretes la seva susceptibilitat, ells són poseïdors dels més repugnants defectes morals. I és que els defectes morals, encara que no es vegin a simple vista, un los ve llum a mida que tracta i coneix més íntimament a una persona. Els que están més opressionats per defectes morals, són aquells qui gosen tirar en cara els defectes físics de's altres.

Ben mirat, val més tenir defectes físics que no covar dins el cor els més repugnants torts de consciència, que més tard porten a una gran devallada moral, i que si es deixen arrelar, difícilment un pot curar-se'n.

Mirem de captar-nos cadascú de sos defectes. Els físics, acostumats tothom a veure-ls, arribaran per no fer-ne cas ni comentar los; en canvi, els defectes que malsanen la puresa de nostres sentiments, com més endinsats els tinguem en la nostra ànima, més els donarem o conèixer amb les nostres obres i paraules, i serem despreciats dels qui ens envoltin.

EUGENI

D'Endavant.

N'Andreu Femenias Casellas

morí en la nostra vila el dia 14 d'aquest mes a l'edat de 42 anys, haguent rebuts els Sants Sagraments.

(A. C. S.)

S'afligida esposa, filletes, el seu conco Mestre Arnau Casellas, mare política, cunyats i cunyades, concos, ties cosins, demés parents i la Redacció de Llevant, al participar a sos amics i coneguts la seua mort, demanen a tots que l tenguin present en les seues oracions

(A. E. R. I. P. A.)

Avui, dia 14 de novembre a prop de mig dia ha entregada l'ànima al seu Creador el benivolgut amic N'Andreu Femenias Casellas a l'edat de 42 anys.

Pels qui nos honoravem amb la seua llarga amistat és aquest un cop fatal que'ns ha causat un sentiment profundíssim. Endemés que n'Andreu se feia estimar per l'enteresa del seu caràcter i la bondat de son cor.

Posseïdor d'una formació intel·lectual, com de pocs dels qui no tenen estudis majors se pot dir, havia també sapigut formar la seua voluntat, havia plasmat el seu caràcter amb la lectura de bones obres.

Aquest caràcter, la seua bondat i el seus vèdics coneixements l'havien duit a desempenyar els càrrecs més elevats de l'administració del nostre municipi. Fou regidor durant molts d'anys dos bienis desempeñá el càrrec de primer tinent batle i durant un altre bieni fou Batle major, precisament l'any de l'inauguració del Ferrocarril Manacor Artá en que pogué demostrar com sabia vèncer totes les dificultats i com era tot un caràcter.

Posteriorment ha estat suplent de Fiscal municipal i seguia essent-ho encara.

Aimant de les institucions socials de la nostra vila formava part de totes aquelles aont creia que podia fer un be apoiant-les; com fou també fundador de les de més prestigi, essent una d'elles la de "Socorros Mutuos Artanenses" de la cual es estat el primer soci que ha passat a millor vida. Profundament cristià, era humil, poc amic d'ostentacions, però exercitava la virtut i era fe el cumplidor de les obligacions que la Doctrina ens imposa; però quant més ho ha demostrat fou en els dies que precediren al de la mort, demanant ell mateix el Viàtic i preparant-se pel fatal traspàs.

El poble d'Artá està mancat d'homos de caràcter i serà així més gran el buit que N'Andreu Femenias deixarà; però molt més encara ho serà en la seua família per deixar en l'orfanesa cinc infants.

En els actes de l'acompanyada i del funeral se posaren de manifest les moltes amistats amb que contava.

Rebi la seua família en especial la seua esposa i el seu conco Mestre Arnau l'expressió del nostre més sentit condol i demanam a tots els nostros lectors una pregària per l'ànima del amic que sempre ho fou també ben fervent del nostre periòdic.

R. I. P. A.

Socorros Mutuos Artanenses

Son molts els elogis que se fan d'aquesta societat, adscrita a la Caixa Rural d'Artá que compleix amb tanta exacïtut i puntualitat els compromissos contrets amb els seus socis.

Amb motiu de la mort de mestre Andréu Femenies (a. c. s.) s'han pogut tocar amb les mans els bons resultats que dona. Ademés d'haver cobrat la seua familia les sis pessetes tots els dies que ha fet llic, el dia que fou viaticat se'ls entregá també la quantitat de quinze pessetes i en el de la seua mort trenta cinc pessetes, com mana el reglament de la societat. Això és un alivi a sa familia, que recobra una cosa que li perteneix sense haver-la d'agraïr a ningú.

Ademés d'aquesta part material ni ha un altre d'ordre sentimental que fou molt notat. Tots els socis hi assistiren en incorporació portant cada un el ciri que la societat acordà adquirir per aquests casos.

Son aquests fets dignes de menció per estímul dels molts artanencs que podrien ésser socis i encara no ho són.

FOC

Dia 13, de vetlada, de devers l'arjup de Na Careta se notá una gran claredat i fum que semblava sortir de la teulada d'En Salem i posá en alarma als veïns i veïnes que anaren acudint amb gerres per ajudar a apagar el foc; però prest se va veure que sortia per la teulada de veinat aont acudí la gent.

Efectivament, se tractava de la casa del protèctic Antoni Espinosa (a) Correo, el qual, sense entemesen deixá caure sa llosca del xigarrero en el quartet d'operacions, aont hi té la pólvora i demés materials necessaris per la confecció de focs artificials.

La llosca havia encesa la pólvora i aquesta havia pegat foc a bengales que tenia fetes i amb tot aixó havia pres també la estreginada i les bigues.

Valga que hi acudí molta gent i aviat el foc pogué quedar apagat. Les pèrdues s'estimen en unes 750 ptas.

DE SON SERVERA

Després dels dies plujosos i humits de la passada desena han vinguts els de sol i vent fluixet que la gent aprofita semblant els bosins que no pogueren ésser-ho més prest.

A l'Argentina — Se n'hi són anades les families de l'amo'n Juan Andreu (a) Juan i d'En Xerafi Lluïll (a) Cupa; d'En Bernat (a) Rava i En Miquel Sard (a) Cantó i En Francesc Sard Lluïll (a) Carrió.

Defunció — Miquel Vallflorit Bennasar. (A.C.S.)

Casament. — Miquel Caldentey Lliteres (a) Bessó amb Maria Reus Barceló (a) Perla. Que disfrutin molts d'anys en son nou estat.

Corresponsal.

RELLIGIOSES

PARROQUIA

Diumenge qui ve, com a tercer, hi ha la Comunió general per les Mares Cristianes i a les d'u. Ofici de dominica amb exposició de Nostre Amo i després processó de reserva.

CONVENT

Diumenge qui ve, se celebrarà la Comunió general pels Tarsisis i el sigüent la dels Terciaris.

Mercat d'Inca

Bessó (quintà) 172'50 pesetes.

Blat (cortera) 27'50 Id.

Xeixa a 27'50 id.

Ordi mallorquí a 14 00 id

id. forasté a 14'50 id.

Civada mallorquina a 12'00 id.

» forastera a 12'50 id.

Faves veyes i cuitores a 34'00

Id ordinaries 25'00

Id. pel bestia 24'00.

Mais a 00 00 100 kg.

Porcs grassos 0'00 arrova

DE CANOSTRA

METEOROLOGIA

Aquesta desena es estada de bon temps; verament a fet bona la dita popular de l'estiuet de St. Martí perquè els dies no han estats frets; el sol s'ha deixat veure casi tots els dies i els conradors han aprofitat tant bon temps per la sembra i demés operacions camperoles endarrerides.

MALALTS DE GRAVEDAT

Segueix molt mala madó Carbonera veia, la qual fou viaticada la setmana passada.

MORTS

Divenres a vespre morí des-

prés de alguns dies de malaltia i d'haver rebuts els Sants Sacraments, sa madona Confita, mare de Mestre Colau Barber. Al cel sia i rebi sa familia el nostro condol.

—Ahir morí també mestre Reus, sabater. A.C.S.

RATERETS

Fa una temporadeta que se senten a dir cassos de rateries. Se diu d'haver-se sustretes quantitats d'algunes botigues, com també gallines i cunis dels voltants de la població.

FESTIVAL CATEQUISTIC

Ho fou la celebració d'exàmens i el repartiment de premis als nins que assisteixen a la ensenyança de la Doctrina cristiana a la Parróquia.

Se feu l'acte de repartició el diumenge dia 18; partiren els nins i nines precedits de la banda de música, desde la plaça del Conquistador cap a Sant Salvador. A la placeta de darrera s'hi havia feta exposició dels premis a repartir i no cal dir com s'entussiasmaren els nins veient objectes tan bons.

El Sr. Rector les dirigí la paraula. Afavorits pel dia que era espèndit, constituí un acte ben entusiasta, que segurament es imulará als nins a la assistència a la escola catequística dominical.

AMOLLADA DE COLOMS

S'ha rebut ofici del Sr. Governador manifestant haver autorisada la «Sociedad ideal mensajera españolista» perquè pugui fer una amollada de coloms a la nostra vila el dia 27 de gener pròxim.

AUXILI DEL GOVERN

S'ha rebuda l'ordre d'haver-se concedit l'auxili demanat per D. Josep Pastor Ferragut (a) Metxo de Sa Colónia, com a pare de vuit infants.

VISITA D'INSPECCIO

Avui ha vingut a la nostra vila l'Inspector en cap de 1ª ensenyança D. Juan Capó amb el fi de passar la visita anual reglamentaria a les escoles nacionals de nins. Sia benvingut.

Banco Catalán Hipotecario

PALMA DE MALLORCA

Oficinas Provisionales

VALLORÍ 2

Telégramas: BANKAIP
Teléfono: 251.

CAPITAL SOCIAL 25.000 000

CASA CENTRAL BARCELONA

Préstamos hipotecarios, negociación y descuentos de letras, cuentas corrientes a la vista y a plazos fijos, y en general toda clase de operaciones bancarias.

ACCIONES 6 p8

AGENCIA DE ARTA A PALMA
I VICEVERSA DE
ANTONI GILI (A) COMUNA

SERVICI DIARI EN PRONTITUT I ECONOMIA
DE PREUS
ENCARREGS A DOMICILI
Palma -- Banch de S'oli, 24
DIRECCIO: Artá--Can Comuna Centro

GRANJA BARCINO

PER TOTA CLASSE D'AVIRAM DE RAÇA
GUNIS, COLOMS, ALIMENTS ESPECIALS
PER POLLS, I PONEDORES, INCUBADORS,
ANELLES. PLANS I CONSULTES.
--*) CONSELL-MALLORCA *)--

ALMACENES MATONS

DE
RAFAEL FELIU BLANES
CALLE DE JAIME II n.º 39 a 149
Palma de Mallorca

SASTRERIA PARA SEÑORA
Y CABALLERO
ARTICULOS Y NOVEDADES
PARA VESTIR DE TODAS CLASES

Ensaimades i panets

En lloc se troben millós que a la
PANADERIA Victoria
ES FORN NOU
DEN

Miquel Roca Castell

A sa botiga hei trobareu sempre pans
panets galletes, bescuits, rollets, i tota
clasa de pasticeria.

TALBE SE SERVEIX A DOMICILI
Netedat, prontut i economia

DESPAIG:
Carrer de Palma 3 bis. ARTA

EN JAUME PICO
(A) ROTCHET

té una Agencia entre Artá, Palma i Capdepera i heiva cada dia.

Serveix amb prontut i seguredat tota classe d'encàrregs

Direcció a Palma: Harina 38. An es costat des Centro Farmacèutic.

Artá: Palma n.º 3.

Tienda Vicens
PRECIOS FIJOS Y MUY REDUCIDOS

EN
Tejidos y toda clase
de
Merceria comestibles
Perfumería

SE VENDEN MAQUINAS DE COSER
PAFF E IMPERI

y toda clase de instrumentos

J V. CALLE DE A. BLANES 38

Automòvils de lloguer

DELS GERMANS

SARD (A) TERRES

A cada arribada de tren van a l'Estació.
Tenen servici combinat amb el Ferrocarril.

Excursions a Ses Coves, Calarratjada i demés punts de Mallorca a preus convenguts.

DIRIGIRSE:

Carré d'En Pitxol n.º 8.

Id Son Servera n.º 29

ARTÁ.

NAUMAN
MAQUINAS PARA
COSER Y BORDAR

La Fábrica más grande de Máquinas
para coser y bordar del continente.

(MARCA ALEMANA)

DEPOSITARIO EXCLUSIVO EN ARTA

CAN GANANSI